

Oponentský posudek na magisterskou práci BcA. Petry Pellarové

„Dialog v pedagogickém procesu“

obor Dramatická umění, Autorské herectví a teorie autorské tvorby
a pedagogiky Katedra autorské tvorby a pedagogiky DAMU

BcA. Petra Pellarová je zkušenou performerkou na poli tance a pohybového divadla, člověkem s autorským přístupem, který si klade otázky jak ve vlastní tvorbě, tak v přístupu pedagoga ke svým žákům. V obou formách vyjádření vědomě využívá principu dialogu, kterým prochází vlastní zkušeností při dialogickém jednání na KATaP DAMU. Ze svých zkušeností, prožitku, sebereflexe a reflexe vychází i ve své diplomové práci, kde se snaží objevovat a následně hodnotit míru vědomého využití dialogu z pozice učitele, který se pravidelně setkává se dvěma skupinami dětí- přípravné třídy (6-7 let) pro ZŠ a prvních tříd (6-7 let) ZŠ.

V úvodu práce předesílá, že sledovala jak sebe jako pedagoga, tak to, jak se měnila její role v rámci pedagogického procesu. Zkušenost z dialogického jednání brala do hry jako jeden z prostředků- možnost jak učit děti prostřednictvím pohybu v dialogu s nimi a současně sama se sebou. V kapitole „B. Pohled do praxe“ popisuje konkrétní proces učení, který prakticky absolvovala. V textu samotném si klade otázky, odpovídá na ně a pokouší se vyvodit z praxe bez přehnaného hodnocení dílčí reflexi toho, co zažila, jaké nástrahy absolvovala vzhledem ke skladbě skupiny dětí, k prostoru, v němž musela pracovat, vnějším okolnostem a osobám, které se do prostoru mísily. Oceňuji, že v celé této kapitole jsou autorčino sdělování, forma a volba jazyka velmi živé a se čtenářem i s ní samotnou komunikující.

Tato kapitola je v Petřině podání reflexí, komentáři praxe. Autorka v ní ve dvou podkapitolách popisuje práci s dětmi z přípravné třídy a z prvních tříd dvou konkrétních základních škol. V obou případech užívá stejný klíč: velmi přehledně, v bodech, uvádí strukturu jednotlivých lekcí, které si připravila. Za každou z lekcí pak následuje souvislý text, v němž komentuje, jak lekce proběhly skutečně, v reálném čase a prostoru, jaké modifikace zadání volila v reakci na to, co se právě odehrávalo. Závěrem obou podkapitol hodnotí vzniklé situace, reakce dětí i sebe jako pedagoga, který se v nich ocitá v přítomném čase, vědom si bytí „tady a teď“. Celá tato kapitola, která tvoří takřka polovinu diplomové práce, je srozumitelná a přehledná.

Předchází jí obsáhlá kapitola řazená hned po „Úvodu“ práce- kap. „A. Vhled do teorie“. V ní autorka vyjmenovává aspekty vývojové psychologie týkající se věku dítěte předškolního a školního věku a zmiňuje autory, kteří se jí zabývali. V podkapitolách „I. Dítě předškolního věku“ a „II. Dítě školního věku“ mísí heslovitě předpoklady, schopnosti a dovednosti dítěte obecně odpovídající věku. Bohužel se to děje formou krátkých parafrází- často v pouhých několika větách, rozčleněných do krátkých odstavců. Autorka se sice k jednotlivým heslům pokouší vztahovat, ale neděje se to důsledně. Jde spíše o nahodilé komentáře z její pedagogické praxe, které jsou někdy uvedeny přímo v textu (např. str. 15, 16), někdy jako poznámky pod čarou (např. str. 10, 11, 12, 14) a u některých hesel vůbec.

V podkapitole „III. Pohyb, hra jako předpoklad zdravého vývoje dětí předškolního a školního věku“ jmenuje v jedné větě jako inspiraci hned čtyři autory najednou- Maslowa, Matějčíka, Piageta a Dvořákovou (str. 20). Zarážející je, že po tak transparentním přehledu autorů, z nichž vychází, pracuje dále pouze s teoretickými východisky z knihy *Hany Dvořákové: „Pohybem a hrou rozvíjíme osobnost dítěte.“ Praha: Portál 2011, str. 15.*

Vlastní vztah k tématu pak Petra bohužel omezuje na krátký odstavec- uvedený opět jako pouhý odkaz (13, str. 21) Tento postup je bohužel příznačný pro všechny tři výše zmíněné podkapitoly.

Situace se výrazně mění v podkapitolách „IV. Dialog v pedagogickém procesu učení“ a „V. Prostor a jeho využití v pedagogickém procesu“, v nichž autorka projektuje svou individuální zkušenost s dialogickým jednáním z pozice studenta a současně pedagoga. V textu je hmatatelné, že zde si je Petra sdělovaným jista, že je na své „půdě“. To se pak v plné míře projeví kapitole „B. Pohled do praxe“, kterou hodnotím velmi kladně v úvodu posudku.

Následuje závěrečná, třetí kapitola „C. Hodnocení vlastní pedagogické zkušenosti“ informující souhrnně o základech pedagogiky, které Petra sama pro sebe prakticky objevovala během procesu při práci s oběma skupinami dětí.

Závěrem: Více než polovina práce BcA. Petry Pellarové jednoznačně naplňuje zvolené téma a proto ji doporučuji k obhajobě.

OTÁZKY K OBHAJOBĚ:

- 1.** Proč řadíte obecné parafráze aspektů vývojové psychologie do textu? Jak korespondovaly s praktickou výukou?
- 2.** Co konkrétně Vám do Vaší individuální pedagogické praxe přinesla interakce s druhým pedagogem, s nímž jste vedla některé lekce společně?